

Guía Docente				
Datos Identificativos				2019/20
Asignatura (*)	Cirugía Podolóxica 1	Código	750G02029	
Titulación	Grao en Podoloxía			
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	1º cuatrimestre	Terceiro	Obrigatoria	6
Idioma	CastelánInglés			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Ciencias da Saúde			
Coordinación	García De Castro, Ricardo	Correo electrónico	ricardo.garcia.decastro@udc.es	
Profesorado		Correo electrónico		
Web	moodle.udc.es			
Descrición xeral	<p>Protocolos diagnósticos y catalogación del riesgo quirúrgico. Patología del pie con indicación quirúrgica. Historia clínica, protocolo preoperatorio y el consentimiento informado.</p> <p>Procedimientos técnicos y habilidades en cirugía podológica. Farmacología específica de uso podológico. Farmacología pre y post quirúrgica, los tipos de anestesia en podología y técnicas de aplicación. Punciones e infiltraciones. Habilidades en la aplicación de las técnicas podológicas de cirugía ungueal y de partes blandas. Técnicas de exploración, diagnóstico y tratamientos de los tumores en el pie. Complicaciones y efectos secundarios derivados de la aplicación de las técnicas de cirugía podológica.</p>			

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título
A29	Coñecer e aplicar probas complementarias en quiropodoloxía. Estudo e valoración do paciente candidato a tratamentos quiropodolóxicos. Protocolos diagnósticos e catalogación do risco quirúrxico.
A30	Coñecer e aplicar procedementos técnicos e habilidades en cirurxía podolóxica. Coñecer e diagnosticar a patoloxía do pé con indicación quirúrxica.
A31	Coñecer e empregar a historia clínica, valorar e aplicar o protocolo preoperatorio e o consentimiento informado.
A32	Coñecer e aplicar a Farmacoloxía específica de uso podolóxico. Coñecer e utilizar a farmacoloxía pre e post quirúrxica, os tipos de anestesia en podoloxía e técnicas de aplicación.
A33	Coñecer e obter habilidades na aplicación das técnicas podolóxicas de cirurxía ungueal, de cirurxía podolóxica de partes brandas, de cirurxía ósea e articular do pé.
A34	Coñecer os métodos de reanimación cardiopulmonar e resucitación en casos de emerxencia. DEA.
A35	Coñecer e empregar as técnicas de exploración, diagnóstico e tratamentos dos tumores no pé. Coñecer e saber tratar as complicacións e efectos secundarios derivados da aplicación das técnicas de cirurxía podolóxica e quiropodolóxicas.
A38	Realizar a historia clínica podolóxica e rexistrar a información obtida.
A43	Deseñar o plan de intervención integral ou tratamento podolóxico.
B3	Aplicar un pensamento crítico, lóxico e creativo.
B5	Traballar de forma colaborativa.
B6	Comportarse con ética e responsabilidade social como cidadán e como profesional.
B8	Coñecer e apreciar a diversidade e a multiculturalidade.
B9	Fomento dunha segunda lingua de interese para a profesión.
B13	Traballo en equipo de carácter interdisciplinar.
B17	Capacidade de motivarse e motivar a outros.
B19	Capacidade de aplicar os coñecementos na práctica.
C1	Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.
C3	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.

C6	Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.
----	---

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe	Competencias / Resultados do título		
CM1 Coñecer, diagnosticar e tratar as dermatopatías e queratopatías, o tratamento dos helomas e as causas.	A29 A30 A31 A32 A33 A35	B3 B5 B6 B8 B9 B13 B17	C1 C3 C6
CM4 Coñecer e empregar o instrumental en cirurxía e quiropodoloxía, os métodos de esterilización e a toma de mostras para cultivos.	A29 A30 A31 A32 A33 A35	B3 B5	
CM6 Saber elaborar e utilizar a historia clínica e emitir e interpretar os informes clínicos.	A29 A30 A31 A32 A33 A35		
CM7 Coñecer e aplicar as técnicas de exploración, diagnóstico e tratamento de feridas, úlceras e procesos infecciosos que afectan ao pé así como os mecanismos de reparación e cicatrización tisular.	A30 A31	B13 B19	
CM13 Coñecer e aplicar os protocolos diagnósticos e de catalogación do risco cirúrxico.	A43		
CM14 Coñecer e aplicar procedementos técnicos básicos e desenvolver habilidades en técnicas de cirurxía podolóxica.	A29 A32		
CM16 Coñecer valorar e aplicar o protocolo preoperatorio e o consentimento informado.	A31		
CM17 Coñecer e utilizar a farmacoloxía pre, intra e post cirúrxica, os tipos de anestesia en podoloxía e técnicas de aplicación.	A30 A31 A32		
CM18 Conocer y saber aplicar las técnicas podológicas de cirugía ungueal, de cirugía podológica de partes blandas.	A29 A30		
CM19 Coñecer e empregar as técnicas de exploración, diagnóstico e tratamentos dos tumores no pé	A33 A35	B5	
CM 21 Coñecer e saber tratar as complicacións e efectos secundarios derivados da aplicación das técnicas de cirurxía podolóxica	A35		
CM 22 Coñecer e comprender o concepto e características da infección nosocomial.	A35 A38	B13 B17 B19	
CM 23 Coñecer e identificar as medidas de prevención e control da infección nosocomial.	A29 A32		
CM 24 Describir e identificar os antisépticos e desinfectantes de uso xeral en podoloxía.	A32		
CM 25 Capacidade para describir e realizar procesos de limpeza, desinfección e esterilización do material clínico e cirúrxico de podoloxía.	A33 A35		
CM 26 Capacidade para describir e realizar as técnicas de lavado de mans higienico e cirúrxico no marco da prevención da infección.		B3	
CM 27 Coñecer e aplicar as medidas de prevención da infección de localización cirúrxica	A33		

CM 28 Xestionar as características ambientais de ambientes clínicos e cirúrxicos no marco da prevención da infección.	A31		
CM 29 Coñecer e aplicar as medidas de prevención da infección relacionada coa caracterización intravascular.	A29		
	A34		

Contidos	
Temas	Subtemas
UNIDAD 1 . - INTRODUCCIÓN A CIRUXÍA PODOLOXICA.	<p>Tema 1: Criterios de selección de pacientes e clasificación ASA.</p> <p>Tema 2: Criterios de cirurxía maior ambulatoria (CMA) e curta estancia</p> <p>Tema 3: Profilaxe tromboembólica, antibiótica e da endocarditis bacteriana en cirurxía. Factores de risco indicacións e tipos.</p> <p>Tema 4: O intraoperatorio: disección cirúrxica. Complicacións xerais intraoperatorias na cirurxía do pé. Sincope vagal, hemorraxia, toxicidade por fármacos, reaccións alérxicas e anafilaxia.</p> <p>Tema 5: Coidados postquirúrgicos. O postoperatorio inmediato e seguimento postoperatorio.</p> <p>tema 6: Complicacións locais da ferida cirúrxica. Complicacións xerais: Trombosis venosa profunda e TEP. Lesión por torniquete</p>
UNIDAD 2.- O PREOPERATORIO.	<p>Tema 7: Historia clínica, protocolo preoperatorio e consentimento informado.</p> <p>Tema 8: Avaliación cirúrxica preoperatoria.</p> <p>Tema 9: Farmacoloxía pre e post cirúrxica.</p> <p>Tema 10: Lavado de mans cirúrxico. Aseptización. Colocación de vestiario estéril.</p> <p>Tema 11: Lavado prequirúrgico do pé e preparación do campo cirúrxico. Equipamento cirúrxico e instrumentación. Monitoraxe e signos vitais.</p> <p>Tema 12: Hemostasia. Concepto. Tipos. Técnicas e complicacións.</p>
UNIDAD 3.- SUTURAS PROCEDIMIENTOS Y TÉCNICAS.	<p>Tema 13: Suturas y drenajes. Concepto. Clasificación. Cualidades de la sutura ideal.</p> <p>Tema 14: Material de sutura. Características de hilo y agujas. Tipos, indicaciones, contraindicaciones, técnicas de sutura y complicaciones.</p> <p>Ligaduras en pequeños y grandes vasos.</p>
UNIDAD 4.- ANESTESIA E INFILTRACIONES.	<p>Tema 15: Descripción, características y mecanismo de acción de los anestésicos locales empleados en cirugía del pie. Composición química.</p> <p>Tema 16: Técnicas anestésicas en cirugía del pie.</p> <p>Tema 17: Complicaciones de la anestesia. Contraindicaciones y Dosis seguras.</p> <p>Tema 18: Reacciones alérgicas.</p> <p>Tema 19: Corticoterapia. Otras infiltraciones terapéuticas.</p>

<p>UNIDAD 5.- TÉCNICAS DE CIRUXÍA UNGUEAL E DE PARTES BLANDAS.</p>	<p>Tema 20: Introducción ás técnicas cirúrxicas ungueales. Tema 21: Clasificación dos procedementos. Tema 22: Correccións de tecido brando e plastias ungueales. Definición, indicacións, técnicas cirúrxicas e complicacións. Tema 23: Técnicas de avulsión da lamina ungueal. Definición, indicacións, técnicas cirúrxicas e complicacións. Tema 24: Matriceptomias parciais convencionais con afectación ungueal. Definición, indicacións, técnicas cirúrxicas e complicacións. Tema 25: Matriceptomias parciais convencionais con afectación ungueal e de partes brandas. Definición, indicacións, técnicas cirúrxicas e complicacións. Tema 26: Matriceptomias químicas. Definición, indicacións, técnicas cirúrxicas e complicacións. Tema 27: Matriceptomias totais convencionais. Definición, indicacións, técnicas cirúrxicas e complicacións.</p>
<p>UNIDAD 6.- PATOLOXÍA DEL PIE CON INDICACIÓN QUIRÚRXICA.</p>	<p>Tema 28: Cirugía de salvamento. Criterios y técnicas de revascularización. Drenajes. Tema 29: Pie diabético. Diagnóstico diferencial de las úlceras del pie. Diabéticas Vs vasculares Tema 30: Osteoartritis séptica. tema 31: Amputaciones, Determinación del nivel de amputación. Zamputación digital . Amputación transmetatarsiana y amputación de Syme. Tema 32: Complicaciones de las amputaciones. Tema 33: Transtornos vasoespásticos. Síndrome de Raynaud. Acrocianosis. Livedo reticularis. Eritromelalgia. Enfermedad de Buerger. Tema 34: Cirugía mínimamente invasiva. definición e indicaciones. Tema 35: artroscopia tobillo y pie Tema 36: Afecciones de los nervios del pie. neuroma de Morton. Concepto, técnicas quirúrgicas y complicaciones. Tema 37: Síndrome del tunel tarsiano. Tema 38: Síndrome doloroso del 2º espacio interdigital. Tema 39: Traumatismos nerviosos.</p>
<p>UNIDAD 7.- TUMORES NO PÉ.</p>	<p>Tema 40: Técnicas de exploración, diagnóstico e tratamento da patoloxía tumoral. Angiomas. Tumor Glómico. Tumor de Koënen. Verrugas plantares. Tema 41: Bioloxía e indicacións dos enxertos. Tema 42: Clasificación dos colgajos. Indicacións, abordaxe cirúrxica, técnicas e factores de viabilidade.</p>

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Sesión maxistral	A5 A8 A29 A30 A31 A32 A33 A34 A35 A38 A39 B1 B3 B5 B6 B8 B9 B13 B17 B18 B19 C1 C3 C6	18	42	60
Proba mixta	A5 A8 A29 A30 A31 A32 A33	2	20	22
Prácticas de laboratorio	B1 B3 B5 B6	9	1	10

Obradoiro	A31	17	0	17
Traballos tutelados	B17 B18 B19	1	12	13
Atención personalizada		3	0	3

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	As clases teóricas desenvolveranse seguindo a metodoloxía de clases expositivas participativas e o estudo e análise de artigos científicos relacionados coa materia que serán entregados polo profesor en combinación con sesións clínicas sobre casos reais segundo horario aprobado en Xunta de Centro utilizándose para o seu desenvolvemento medios audio visuais como presentacións e vídeos didácticos.
Proba mixta	Pediráselles aos alumnos que realicen traballos relacionados coa materia. Serán expostos polos propios alumnos en clase, e discutidos entre todos
Prácticas de laboratorio	Terán lugar durante o primeiro cuatrimestre nos laboratorios que para ese efecto dispón na planta baixa da Facultade de Enfermería e Podoloxía. Estas prácticas comprenden a simulación sobre modelo animal de técnicas propias de cirurxía do pé. Será obrigatoria a asistencia ao 100% destas prácticas para todo o alumnado matriculado nesta materia.
Obradoiro	Realización de traballos en grupo
Traballos tutelados	Poderase realizar, traballos, posters a cursos, etc. que se valorarán para mellora da nota final da materia. Estes traballos terán a orientación dos profesores.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral Prácticas de laboratorio Proba mixta	La atención personalizada que se d

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	Cualificación
Sesión maxistral	A5 A8 A29 A30 A31 A32 A33 A34 A35 A38 A39 B1 B3 B5 B6 B8 B9 B13 B17 B18 B19 C1 C3 C6	Este apartado representa un 10% de la calificación de la materia. Para alcanzar dicha puntuación, el alumno deberá acudir regularmente a dicha sesión y participar en todos y cada una de los seminarios, así como realizar todas las actividades propuestas.	10
Prácticas de laboratorio	B1 B3 B5 B6	Durante las prácticas de laboratorio y clínicas se realizarán controles de asistencia siendo necesario asistir al 100% de ellas para poder ser evaluados y optar a la calificación de aprobado en las convocatorias oficiales de junio o julio. En su realización se tendrán en cuenta las actitudes y aptitudes demostradas por el alumno en base a los siguientes criterios: Aplicación gradual a la práctica de los conocimientos adquiridos en la teoría. Destreza y habilidad en la ejecución de las técnicas explicadas. Cumplimiento de las normas generales de prácticas establecidas al efecto e incluidas en la guía del estudiante. Grado de interés y participación del alumno. Este apartado representa un 10% de la calificación de la materia.	10

Proba mixta	A5 A8 A29 A30 A31 A32 A33	Los contenidos teóricos serán evaluados con un examen final que constará de dos partes (una por cada profesor de la materia) siendo necesario una nota mínima en cualquiera de las partes de 5, para hacer media. El examen podrá combinar preguntas tipo test con preguntas cortas a desarrollar incluyendo imágenes y simulaciones de casos clínicos reales. Este examen representa el 80% de la calificación final de la materia.	80
-------------	------------------------------	--	----

Observacións avaliación

AVALIACIÓN DO MÓDULO TEÓRICO

Os contidos teóricos serán avaliados cun exame final que constará de dous partes (unha por cada profesor da materia) sendo necesario aprobar ambas as partes para superar o módulo teórico. O exame poderá combinar preguntas tipo test con preguntas curtas a desenvolver incluíndo imaxes e simulacións de casos clínicos reais. Este exame representa o 70% da cualificación final da materia.

AVALIACIÓN DO MÓDULO PRÁCTICO.

Durante as prácticas de laboratorio e clínicas realizaranse controis de asistencia sendo necesario asistir ao 100% delas para poder ser avaliados e optar á cualificación de aprobado nas convocatorias oficiais de xuño ou xullo.

Na súa realización teranse en conta as actitudes e aptitudes demostradas polo alumno en base aos seguintes criterios:

Aplicación gradual á práctica dos coñecementos adquiridos na teoría.

Destreza e habilidade na execución das técnicas explicadas.

Cumprimento das normas xerais de prácticas establecidas para o efecto e incluídas na guía do estudante.

Grao de interese e participación do alumno. DINAMICA DAS PRÁCTICAS

O grupo de alumnos que asiste á práctica clínica deberá traballar de forma organizada e en equipo respectando en todo momento a normativa de práctica clínica e as instrucións dadas polo profesorado da materia, quen será os encargados de distribuír as diferentes tarefas:

Alumno que asiste na intervención cirúrxica: seguirá en todo momento as instrucións do profesorado da materia e ao finalizar esta acompañará ao paciente ata o servizo de Admisión onde o persoal encargado proporcionará a correspondente cita para o seguimento postoperatorio.

Alumno encargado de aplicar a anestesia local: xunto co profesorado da práctica clínica realizará a técnica anestésica correspondente.

Alumno encargado da instrumentación: preparará o material necesario para a intervención ademais de asistir no enguantado e vestimenta estéril do alumno asistente na intervención.

Alumno responsable da documentación clínica cirúrxica: deberá revisar a historia clínica cirúrxica antes da intervención comprobando que o paciente achega todas as probas preoperatorias necesarias así como o consentimento informado. Así mesmo encargarase de cubrir a folla de quirófano a medida que se desenvolve a intervención.

Chegados a este punto, é importante lembrar que a historia clínica constitúe un documento confidencial de importancia non só asistencial senón tamén legal, polo que toda actuación realizada sobre o paciente deberá quedar reflectida nela así como o nome (de forma clara e legible) de todos os alumnos que tomasen parte na intervención e asinado todo iso polo profesor responsable da práctica.

O alumno deberá realizar e superar un exame final práctico que supoñerá o 20% da cualificación final da materia. Este exame práctico será realizado en horario de práctica clínica segundo calendario académico aprobado en Xunta de Centro. O mesmo día da súa realización facilitarase toda a información relativa á normativa de cualificación do mesmo.

CUALIFICACIÓN FINAL

Para superar a materia é necesario que o alumno:

Obteña unha nota igual ou superior ao 50% da puntuación nas dúas partes das que consta o exámen final teórico.

Realice as actividades encomendadas polo profesorado na aula.

Asista á totalidade das prácticas de laboratorio e clínicas.

Obteña unha nota igual ou superior ao 50% da puntuación no exame final práctico.

Formando parte dun grupo de traballo elabore e expoña razonadamente na aula dous consentimentos informados cirúrxicos.

A cualificación final do alumno quedará fixada de forma numérica entre 0 e 10, sendo o 5 a nota mínima para aprobar. Aqueles alumnos que obteñan unha nota superior a 9 poderán optar á matrícula de honra.

NOTA: Os ALUMNOS CON MATRICULA PARCIAL PODERÁN OPTAR A PRESENTAR EN MODALIDADE NON PRESENCIAL/ ONLINE Os TRABALLOS QUE SE REALICEN NA aula

Fontes de información

Bibliografía básica	<p>Alethea VM Foster. Podiatric assesment and management of the diabetic foot. Churchill Livingstone Elsevier Isbn 0-443-100437. Alonso Peña D. Atlas de dermatología del pie. Edita Panamericana. Isbn 978-84-9835-062-3. Aragón Sánchez FJ, Lázaro Martínez JL. Atlas de manejo práctico del pie diabético. ISBN 84-609-2565-X. Impreso en CPG, 2004. Banks A; McGlamry?s comprehensive textbook and ankle surgery; 3ª ed; Philadelphia, Lippincott Williams & Wilkins, cop 2001. Butterworth R, Dockery G L; Atlas a color y texto de cirugía del antepie; London: Mosby-Wolfe Publishing, 1992. Christman R; Foot and ankle radiology; St. Louis (Mo): Churchill Livingstone, 2003. Duvries, H., Inman, V. Cirugía del pie, Ed. Médica Panamericana S.A., 1987, Buenos Aires García Carmona, F.J. Tratamiento quirúrgico de la onicocriptosis. Madrid. Ed. Aula Médica, 2003. Gould, J S; The foot book; Baltimore.: Williams & Wilkins, cop 1988. Hetherington V; Hallux valgus and forefoot surgery; New York, etc: Churchill Livingstone, 1994. Izquierdo Cases J O. Podología quirúrgica, Barcelona: Masson, 2006 Jay R; Current therapy in Podiatric medicine; Philadelphia: B.C. Decker, Inc, 1989. Levy L, Hamilton V; Principles and practice of podiatric medicine; New York, etc: Churchill Livingstone, 1990. Martínez Nova. Podología, Atlas de cirugía ungueal. Ed. Panamericana. Madrid, 2006. Marín Arguedas M. Documento del consentimiento informado. Revista española de podología, 2002; XIII (2): 81-83. Mercado, OA; Atlas de Cirugía del pie; Illinois: Carolando Press, 1995. Myerson, MS; Foot and ankle disorders; Philadelphia: Saunders, cop 2000. Núñez-Samper, M; Biomecánica y cirugía del pie; Barcelona: Masson, DL 1997. Scurran, BL; Foot and ankle trauma; 2º ed; New York-Madrid etc.: Churchill Livingstone, cop 1996. Thomson, T; Assisting at podiatric surgery: a guide for podiatric students and podiatric theatre assistants; Edinburgh: Churchill Livingstone, 2002. Turner Warren A, Merriman Linda M. Clinical skills in treating the foot. Churchill Livingstone 2ª edic. Isbn 0-443-07113-6. Viadé Juliá J. Pie diabético: guía práctica para la prevención, evaluación y tratamiento. Edita Panamericana. Isbn 84-9835-058-1. Yale I. Podiatric medicine; 2º ed; Baltimore, etc: Williams & Wilkins, cop. 1980.</p>
Bibliografía complementaria	

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Anatomía humana xeral/750G02001
 Anatomía específica do membro inferior/750G02002
 Fisioloxía de sistemas/750G02004
 Bioloxía/750G02005
 Microbioloxía e parasitoloxía/750G02007
 Farmacoloxía/750G02009
 Podoloxía xeral/750G02012
 Biomecánica do membro inferior/750G02013
 Atención ante situacións de urxencia/750G02038

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Cirugía Podolóxica 2/750G02030
 Prácticum 1/750G02033
 Prácticum 2/750G02034
 Prácticum 3/750G02035

Observacións

Para superar a materia é necesario que o alumno:

Realice as actividades encomendadas polo profesorado na aula.

Asista á totalidade das prácticas de laboratorio e clínicas.

Formando parte dun grupo de traballo elabore e expoña razonadamente na aula dous consentimentos informados cirúrxicos.

A cualificación final do alumno quedará fixada de forma numérica entre 0 e 10, sendo o 5 a nota mínima para aprobar. Aqueles alumnos que obteñan unha nota superior a 9 poderán optar á matrícula de honra.

IMPORTANTE: Consideracións

Documentos Green Campus UDC

Green Campus documento basee UDC 2014Ecoauditoría Interna Green Campus para centros UDC (cuestionario) Regulamento e Acta Comité Ambiental UDC (modelo)

Plan de Acción Green Campus UDC (modelo)

(*A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías